EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 20.9.2019.
COM(2019) 424 final

2019/0200 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Izcelsmes noteikumu komitejā, kas izveidota ar Nolīgumu par izcelsmes noteikumiem (PTO-*GATT* 1994), kas pievienots 1994. gada 15. aprīlī Marrākešā parakstītajam nobeiguma aktam

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums attiecas uz lēmumu, ar ko nosaka nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem Izcelsmes noteikumu komitejā, kas izveidota ar Nolīgumu par izcelsmes noteikumiem (PTO-*GATT* 1994), kas pievienots 1994. gada 15. aprīlī Marrākešā parakstītajam nobeiguma aktam, saistībā ar paredzēto paziņojuma pieņemšanu par nepreferenciālas izcelsmes noteikumu pārredzamības uzlabošanu.

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. Nolīgums par izcelsmes noteikumiem

Nobeiguma aktam pievienotā Nolīguma par izcelsmes noteikumiem (PTO-*GATT* 1994), kas parakstīts Marakešā 1994. gada 15. aprīlī ("nolīgums"), mērķis ir nodrošināt to, ka nepreferenciālas izcelsmes noteikumi nerada nevajadzīgus tirdzniecības šķēršļus un starptautiskā līmenī tiek saskaņoti tie izcelsmes noteikumi, kas neattiecas uz tarifa preferenču piešķiršanu. Līdz saskaņošanas programmas pabeigšanai līgumslēdzējām pusēm ir jānodrošina, ka to izcelsmes noteikumi ir pārredzami, tiem nav ierobežojošas, kropļojošas vai traucējošas ietekmes uz starptautisko tirdzniecību, tos pārvalda konsekventi, vienoti, objektīvi un saprātīgi un ka tie ir balstīti uz pozitīvu standartu. Nolīgums stājās spēkā 1995. gada 1. janvārī.

Eiropas Savienība ir nolīguma puse[1]. Nolīguma puses ir arī visas dalībvalstis.

2.2. Izcelsmes noteikumu komiteja

Izcelsmes noteikumu komiteja ir izveidota Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) ietvaros un ir atvērta PTO dalībvalstīm. Tā sanāk vismaz reizi gadā, un tai ir jāpārskata Nolīguma par izcelsmes noteikumiem īstenošana un darbība. Komiteja galvenokārt nodarbojas ar nepreferenciālas izcelsmes noteikumu saskaņošanu. Sarunas nav noslēgušās, un pašlaik PTO dalībvalstis nepreferenciālai izcelsmei piemēro valstu izcelsmes noteikumus. Pavisam nesen ir uzsākts darbs pie preferenciālas izcelsmes noteikumiem, jo īpaši attiecībā uz tirdzniecības preferencēm vismazāk attīstītām valstīm. Lēmumus komitejā parasti pieņem vienprātīgi.

2.3. Izcelsmes noteikumu komitejas paredzētais akts

Gada sanāksmē [datums] Izcelsmes noteikumu komitejai jāpieņem paziņojums[2] par "Nepreferenciālas izcelsmes noteikumu pārredzamības uzlabošanu" ("paredzētais akts").

Paredzētā akta mērķis ir uzlabot tiesību aktu, noteikumu un prakses pārredzamību attiecībā uz nepreferenciālas izcelsmes noteikumiem un papildināt Nolīguma par izcelsmes noteikumiem 5. pantā noteikto paziņošanas pienākumu.

Ne Līgumā par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu, ne arī Nolīgumā par izcelsmes noteikumiem netiek skarts jautājums par PTO komiteju pieņemto tiesību aktu juridisko statusu. Paredzētā akta saistošais raksturs ir jānosaka, ņemot vērā minētajā aktā

---

[1] Padomes Lēmums 94/800/EK (1994. gada 22. decembris) par daudzpusējo sarunu Urugvajas kārtā (no 1986. gada līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (OV L 336, 23.12.1994., 1. lpp.).

[2] Austrālijas, Brazīlijas, Kanādas, Honkongas, Japānas, Korejas Republikas, Jaunzēlandes, Norvēģijas, Filipīnu, Krievijas Federācijas, Singapūras, Šveices, Taivānas, Penhu, Kinmenas un Macu atsevišķās muitas teritorijas un Amerikas Savienoto Valstu paziņojums.

izmantoto tekstu. Ņemot vērā paziņojuma formulējumu par nepreferenciālas izcelsmes noteikumu pārredzamības uzlabošanu, paredzētais akts būs pusēm saistošs.

3. SAVIENĪBAS VĀRDĀ IEŅEMAMĀ NOSTĀJA

Nepreferenciālas izcelsmes noteikumi ir noteikumi, kurus piemēro, ja nav tirdzniecības preferenču, t. i., ja tirdzniecība notiek, pamatojoties uz vislielāko labvēlības režīmu. Turklāt dažu tirdzniecības politikas pasākumu gadījumā, piemēram, kvotas, antidempinga pasākumi vai izcelsmes marķēšana, var būt nepieciešams noteikt izcelsmi, pamatojoties uz nepreferenciālas izcelsmes noteikumu piemērošanu.

Saskaņā ar Nolīguma par izcelsmes noteikumiem 5. pantu katrai PTO dalībvalstij noteiktā termiņā pēc PTO nolīguma stāšanās spēkā bija jāpaziņo PTO sekretariātam tās izcelsmes noteikumi, tiesu nolēmumi un vispārēji piemērojami administratīvi nolēmumi attiecībā uz nepreferenciālas izcelsmes noteikumiem, kas ir spēkā minētajā datumā. Eiropas Savienība paziņoja prasīto informāciju PTO sekretariātam.

Nolīgumā par izcelsmes noteikumiem PTO dalībvalstis vienojās risināt sarunas par saskaņotiem nepreferenciālas izcelsmes noteikumiem. Tomēr šīs sarunas nav noslēgušās, un PTO dalībvalstis pašlaik nepreferenciālajai izcelsmei piemēro valstu izcelsmes noteikumus. Rezultātā — atkarībā no attiecīgās PTO dalībvalsts — uz importu un/vai eksportu attiecas dažādi nepreferenciālas izcelsmes noteikumi. Turklāt ne visas PTO dalībvalstis piemēro īpašu tiesisko regulējumu saistībā ar nepreferenciālas izcelsmes noteikumiem. Savienībā šie noteikumi ir paredzēti 59. — 61. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 9. oktobra Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu[3].

Lai izvairītos no nevajadzīgiem tirdzniecības šķēršļiem, ko rada piemērojamo nepreferenciālas izcelsmes noteikumu dažādais un daudzveidīgais klāsts, no Izcelsmes noteikumu komitejas delegātiem tika izveidota neliela darba grupa, kuras mērķis ir izpētīt veidus, kā uzlabot nepreferenciālas izcelsmes noteikumu pārredzamību. Eiropas Savienība, sniedzot konstruktīvu ieguldījumu saistībā ar paredzēto aktu, piedalījās šīs nelielās darba grupas sanāksmē. Diskusijas turpinājās Izcelsmes noteikumu komitejas sanāksmēs 2019. gada maijā un augustā. Koordināciju ar dalībvalstīm nodrošināja ar dalībvalstu delegāciju PTO un Muitas ekspertu grupas Produktu izcelsmes nodaļas starpniecību.

Ņemot vērā to, ka skaidri un paredzami izcelsmes noteikumi atvieglo starptautiskās tirdzniecības plūsmu, paredzētā akta mērķis ir uzlabot tiesību aktu, noteikumu un prakses pārredzamību attiecībā uz nepreferenciālas izcelsmes noteikumiem un papildināt Nolīguma par izcelsmes noteikumiem 5. pantā noteikto paziņošanas pienākumu.

Paredzētais akts paredz obligātu paziņošanu par katras PTO dalībvalsts nepreferenciālas izcelsmes noteikumiem, kurus izmanto vislielākā labvēlības režīma piemērošanai saskaņā ar *GATT* 1994 I, II, III, XI un XIII pantu. Tajā arī paredzēta brīvprātīga paziņošana par nepreferenciālas izcelsmes noteikumiem, ko izmanto visiem citiem mērķiem, uz kuriem attiecas Nolīguma par izcelsmes noteikumiem 1. panta 2. punkts (antidempinga un kompensācijas maksājumi saskaņā ar *GATT* 1994 VI pantu, aizsardzības pasākumi saskaņā ar *GATT* 1994 XIX pantu, izcelsmes marķējuma prasības saskaņā ar *GATT* 1994 IX pantu, daudzuma ierobežojumi vai tarifa kvotas, valsts iepirkumam izmantotie izcelsmes noteikumi un tirdzniecības statistika). Turklāt paredzētais akts ietver PTO dalībvalstu paziņošanas pienākumu par iespējamiem nepreferenciālas izcelsmes sertifikātiem, kas ir obligāti, veicot importa vai eksporta darījumus. Paziņojumi jāveic, izmantojot paredzētajam aktam pievienotās veidlapas.

[3] OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.

Paredzētais akts rada paziņošanas pienākumus papildus tiem, kas minēti Nolīguma par izcelsmes noteikumiem 5. pantā.

Tāpēc ir vajadzīga nostāja, kas Savienības vārdā jāieņem Izcelsmes noteikumu komitejā.

4. JURIDISKAIS PAMATS

4.1. Procesuālais juridiskais pamats

4.1.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā paredzēti lēmumi, ar kuriem nosaka "*nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu*".

Jēdziens "*lēmumi ar juridiskām sekām*" ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kas nav saistoši saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas "*var būtiski ietekmēt ES likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu*"[4].

4.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Izcelsmes noteikumu komiteja ir struktūra, kas izveidota ar nolīgumu, proti, Nolīgumu par izcelsmes noteikumiem (PTO-*GATT* 1994).

Akts, kuru Izcelsmes noteikumu komiteja ir aicināta pieņemt, ir akts ar juridiskām sekām. Ne Līgumā par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu, ne arī Nolīgumā par izcelsmes noteikumiem netiek skarts jautājums par Izcelsmes noteikumu komitejas pieņemto tiesību aktu juridisko statusu. Paredzētā akta saistošais raksturs tādēļ ir jānosaka, ņemot vērā tekstu, kas izmantots minētajā tiesību aktā. Ņemot vērā paziņojuma formulējumu par nepreferenciālas izcelsmes noteikumu pārredzamības uzlabošanu, paredzētais akts uzskatāms par tādu, kam ir juridiskas sekas.

Paredzētais akts nepapildina un negroza nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu.

Tāpēc ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts.

4.2. Materiālais juridiskais pamats

4.2.1. Principi

Saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu pieņemamā lēmuma materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no tā paredzētā akta mērķa un satura, attiecībā uz kuru ieņem nostāju Savienības vārdā. Ja paredzētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti un viens ir atzīstams par galveno, bet otrs nav būtisks, tad lēmums, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, jābalsta uz viena materiālā juridiskā pamata, proti, tā, ko prasa galvenais vai dominējošais mērķis vai komponents.

4.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Paredzētā akta galvenais mērķis un saturs attiecas uz kopējo tirdzniecības politiku.

Tāpēc ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 207. pants.

---

[4] Tiesas spriedums, 2014. gada 7. oktobris, Vācija/Padome, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

4.3. Secinājums

Par ierosinātā lēmuma juridisko pamatu būtu jānosaka LESD 207. pants saistībā ar 218. panta 9. punktu.

5. PAREDZĒTĀ AKTA PUBLICĒŠANA

Neattiecas.

2019/0200 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Izcelsmes noteikumu komitejā, kas izveidota ar Nolīgumu par izcelsmes noteikumiem (PTO-*GATT* 1994), kas pievienots 1994. gada 15. aprīlī Marrākešā parakstītajam nobeiguma aktam

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 3. punktu un 207. panta 4. punkta pirmo daļu saistībā ar tā 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Nolīgumu par izcelsmes noteikumiem (PTO-*GATT* 1994), kas pievienots, 1994. gada 15. aprīlī Marrākešā parakstītajam nobeiguma aktam ("nolīgums"), Savienība noslēdza ar Padomes Lēmumu 94/800/EK[5], un tas stājās spēkā 1995. gada 1. janvārī.

(2) Ar nolīguma 4. pantu tiek izveidota Izcelsmes noteikumu komiteja.

(3) Izcelsmes noteikumu komitejai savā [datums] sesijā/sanāksmē, ir jāpieņem paziņojums "Nepreferenciālas izcelsmes noteikumu pārredzamības uzlabošana".

(4) Ir lietderīgi noteikt nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem Izcelsmes noteikumu komitejā, jo lēmums Savienībai būs saistošs.

(5) Ierosinātās nostājas, kas jāieņem Savienības vārdā, mērķis ir uzlabot tiesību aktu, noteikumu un prakses pārredzamību attiecībā uz nepreferenciālas izcelsmes noteikumiem, ieviešot noteikumus par obligātu vai brīvprātīgu PTO dalībvalstu paziņošanu par saviem nepreferenciālas izcelsmes noteikumiem, izmantojot standartizētas veidlapas. Tādējādi izcelsmes noteikumi kļūs skaidrāki un paredzamāki un veicinās starptautiskās tirdzniecības plūsmu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostāja, kas Savienības vārdā jāieņem Izcelsmes noteikumu komitejas sesijā/sanāksmē, pamatojas uz Izcelsmes noteikumu komitejas akta projektu, kas pievienots šim lēmumam.

Savienības pārstāvji var piekrist nelielām redakcionālām izmaiņām akta projektā, ņemot vērā norises gaidāmajās Izcelsmes noteikumu komitejas sanāksmēs, apspriežoties ar dalībvalstīm vai koordinācijas sanāksmēs uz vietas bez Padomes papildu lēmuma.

[5] Padomes 1994. gada 22. decembra Lēmums 94/800/EK par daudzpusējo sarunu Urugvajas kārtā (1986–1994) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (OV L 336, 23.12.1994., 1. lpp.).

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs